

Egzekucja i przedawnienie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Hanna Kmieciak

wykład autorski

dla Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Katowicach

PRZEDAWNNIENIE

Przedawnienie zobowiązania

- Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Przykład:

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi za VII 2014 roku (termin płatności 10.08.2014) przedawni się z dniem 01.01.2020. Do 31 grudnia 2019 należność jest wymagalna.

Przedawnienie – okoliczności mające wpływ na bieg terminu przedawnienia:

- **Odroczenie terminu** zapłaty podatku lub zaległości podatkowej, rozłożenie na raty podatku lub zaległości podatkowej- zawiesza bieg terminu przedawnienia.

Przykład:

Podatnikowi odroczone zapłatę zaległej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za I 2014 r. na okres 90 dni. Dlatego bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu na okres 90 dni, co powoduje możliwość dochodzenia należnej zaległości o 90 dłużej, to jest do 30 marca 2020 roku, a nie do 31.12.2019 r. (31 dni stycznia + 29 dni lutego + 30 dni marca). Zobowiązanie to ulegnie przedawnieniu dnia 31 marca 2020 roku.

Przedawnienie – okoliczności mające wpływ na bieg terminu przedawnienia:

- **Ogłoszenie upadłości** przerywa bieg terminu przedawnienia. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego.

Przykład:

Podatnik zalega z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi za II 2014 roku. Zobowiązanie to uległoby przedawnieniu dnia 01.01.2020. Jednak dnia 20 grudnia 2019 ogłoszono upadłość podatnika, która została zakończona w styczniu 2021 roku. 30 stycznia 2021 roku postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego stało się prawomocne. (31.01.2021 + 5 lat = 31.01.2026). To zobowiązanie ulegnie przedawnieniu dnia 01.02.2026 roku.

Przedawnienie – okoliczności mające wpływ na bieg terminu przedawnienia:

- Jeżeli ogłoszenie upadłości nastąpiło przed rozpoczęciem biegu terminu przedawnienia, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego.

Przedawnienie – okoliczności mające wpływ na bieg terminu

przedawnienia:

- Zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym podatnik został zawiadomiony przerywa bieg terminu przedawnienia. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu, w którym zastosowano środek egzekucyjny.

Przykład:

Na zaległą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi za III 2014 roku organ podatkowy wystawił tytuł wykonawczy, który organ egzekucyjny (naczelnik urzędu skarbowego) zaczął realizować w roku 2019. 05.10.2019 zajął rachunek dłużnika (okoliczność powodująca przerwę biegu terminu przedawnienia). Niestety dłużnik okazał się nieściągalny i organ egzekucyjny umorzył (zakończył) postępowanie egzekucyjne. Spowodowało to, że przerwany bieg terminu przedawnienia biegnie na nowo od 06.10.2019 + 5 lat, to jest do 05.10.2024 roku.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia
27.04.2017 r., sygn. akt II FSK 901/15,
LEX nr 2283038

- *Dla przerwania biegu terminu przedawnienia wystarczające jest zastosowanie środka egzekucyjnego, a nie skuteczność jego zastosowania.*

Wyrok WSA w Lublinie z dnia 13.10.2017 r., sygn. akt I SA/Lu 603/17, LEX nr 2393025

- *Do przerwy biegu przedawnienia może prowadzić też takie zajęcie, które, ze względu na brak środków na rachunku w dniu zajęcia i brak wpływów na rachunek w przyszłości, w rezultacie nie przyniesie zaspokojenia zobowiązania w jakimkolwiek zakresie. Mimo całkowitego braku środków na zajęтым rachunku bankowym lub braku środków wystarczających do zaspokojenia należności z wszystkich egzekwowanych tytułów wykonawczych, zajęcie takiego rachunku i zawiadomienie o tym zobowiązanego jest skutecznym zastosowaniem środka egzekucyjnego, prowadzącym do przerwania biegu terminu przedawnienia zobowiązań wymienionych we wszystkich tytułach wykonawczych będących podstawą zajęcia.*

Przedawnienie – okoliczności mające wpływ na bieg terminu

■ przedawnienia:

- Bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu, z dniem **wniesienia skargi do sądu administracyjnego** na decyzję dotyczącą tego zobowiązania. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się, a po zawieszeniu biegnie dalej, od dnia następującego po dniu doręczenia organowi podatkowemu odpisu orzeczenia sądu administracyjnego, ze stwierdzeniem jego prawomocności.

Przedawnienie

- Nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym, jednakże po upływie terminu przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu (art. 70 § 8 ordynacji podatkowej).
- Odsetki za zwłokę od zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipoteką lub zastawem skarbowym są naliczane do dnia upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, włącznie z tym dniem (§ 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 roku w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach Dz. U. Nr 165, poz. 1373).

Przedawnienie

- Zaległości przedawnione organ podatkowy odpisuje dokumentem księgowym zatwierdzonym w Polityce rachunkowości.
- Odpisu dokonujemy po upływie terminu przedawnienia.
- Dokumenty wymagane i dobre praktyki.

EGZEKUCJA

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2019 r., poz. 1438 ze zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30.12.2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1483);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30.10.2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r., poz. 131);

Działania informacyjne

- Jeżeli zachodzi uzasadnione okolicznościami przypuszczenie, że zobowiązany wykona dobrowolnie obowiązek bez konieczności wszczęcia egzekucji administracyjnej, wierzyciel może podejmować działania informacyjne wobec zobowiązanego zmierzające do dobrowolnego wykonania przez niego obowiązku.

Działania informacyjne podejmowane są przed:

- Przesłaniem upomnienia;
- Przesłaniem tytułu wykonawczego, w przypadku gdy egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia;

Działania informacyjne

- Działania informacyjne są podejmowane w formie pisemnej, dźwiękowej lub graficznej w szczególności przez: internetowy portal informacyjny, krótką wiadomość tekstową (sms), e-mail, telefon, faks.
- Działania informacyjne są rejestrowane w postaci papierowej lub elektronicznej przez wskazanie, w szczególności:
 - formy działania informacyjnego;
 - daty podjęcia działania informacyjnego.

Rejestr Należności Publicznoprawnych

- Prawo wierzyciela;
- Obowiązuje od 1 czerwca 2018 r.
- Uchwała rady gminy;
- Zawiadomienie o zagrożeniu ujawnieniem w Rejestrze;
- Wpis do Rejestru Należności Publicznoprawnych;

Czynności zmierzające do egzekucji

- Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.
- Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia.

Upomnienie

- Upomnienie może dotyczyć więcej niż jednej należności pieniężnej, jeżeli są one należne od tego samego zobowiązanego.
- Koszty upomnienia obciążają zobowiązanego i są pobierane na rzecz wierzyciela.
- Obowiązek uiszczenia kosztów upomnienia przez zobowiązanego powstaje z chwilą doręczenia upomnienia.
- Koszty upomnienia podlegają ściągnięciu w trybie określonym dla kosztów egzekucyjnych.

Doręczanie upomnień:

- Wierzyciel doręcza upomnienia za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.
- Wyrok WSA w Gdańsku z 09.12.2015 r., sygn. akt I SA/Gd 621/15: *Organ administracji może skorzystać z doręczenia za pośrednictwem: poczty, swoich pracowników, upoważnione osoby lub organy. Przepisy art. 39 Kpa ani inne przepisy z rozdziału 8 Kpa nie ograniczają organu administracji w wyborze podmiotu doręczającego pisma.*

Doręczanie upomnień drogą elektroniczną

- Doręczenie upomnienia następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18.07.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r., poz. 1422 ze zmianami), jeżeli dłużnik spełni jeden z następujących warunków:
 - 1) złoży podanie w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej;
 - 2) wystąpi do organu administracji publicznej o takie doręczenie i wskaże organowi adres elektroniczny;
 - 3) wyrazi zgodę na doręczanie pism w postępowaniu za pomocą tych środków i wskaże organowi adres elektroniczny;

Doręczanie upomnień

- Upomnienie doręcza się dłużnikowi, a gdy ten działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

Doręczanie upomnień - pełnomocnik

- Wyrok NSA w Warszawie z dnia 07.12.2016 r., sygn. akt II FSK 3197/14: *Upomnienie, o którym mowa w art. 15 § 1 u.p.e.a. nie ma charakteru władczego. Jest czynnością wierzyciela skierowaną do zobowiązanego, zawierającą informację o możliwości dobrowolnego wykonania przez niego zobowiązania. Charakter tej czynności, wymagającej osobistego działania zobowiązanego oraz umiejscowienie jej w stadium poprzedzającym wszczęcie egzekucji, wyklucza działanie zobowiązanego za pośrednictwem pełnomocnika.*

Doręczanie upomnień - pełnomocnik

- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 19.05.2016 r., sygn. akt II SA/Wa 1803/15: *Przesłanie przez wierzyciela upomnienia nie bezpośrednio zobowiązanemu, lecz do rąk pełnomocnika, który reprezentował go w postępowaniu administracyjnym w sprawie opróżnienia lokalu mieszkalnego, nie może być uznane za skuteczne doręczenie upomnienia.*

Doręczanie upomnień poza granice Polski

- Upomnienia doręczamy na terenie Polski i innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
- Poza granice Unii Europejskiej doręczamy:
 - 1) za pomocą środków komunikacji elektronicznej
lub
 - 2) pełnomocnikowi do doręczeń.

Doręczanie upomnień poza granice Unii Europejskiej

- Dłużnik zamieszkały lub mający siedzibę poza granicami Polski lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest obowiązany wskazać w Polsce pełnomocnika do doręczeń.
- W razie nie wskazania pełnomocnika do doręczeń upomnienie pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

Doręczenie upomnienia gdy dłużnik się wyprowadził

- W toku postępowania podatnicy oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ podatkowy o każdej zmianie swojego adresu.
- W razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie upomnienia pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Odbiór upomnienia przez inną osobę niż dłużnik

- W przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi.

Awizo upomnienia

- Awizować upomnienie może: operator pocztowy, pracownik urzędu, upoważniona osoba lub organ.
- Pierwsze zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia.
- Powtórne zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty pierwszego zawiadomienia.
- Doręczenie uważa się za dokonane z upływem 14 dnia od daty pierwszego zawiadomienia.
- Upomnienie pozostawia się w aktach sprawy

Zapłata zaległego podatku po dacie doręczenia

■ upomnienia

- Jeżeli na podatniku ciążyą koszty doręzonego upomnienia, dokonana wpłatę zalicza się w pierwszej kolejności na poczet tych kosztów.
- Jeżeli na podatniku ciążyą zobowiązania z różnych tytułów, dokonana wpłatę zalicza się na poczet podatku, począwszy od zobowiązania o najwcześniejszym terminie płatności, chyba że podatnik wskaże, na poczet którego zobowiązania dokonuje wpłaty.

Czy można umorzyć koszty upomnienia?

- Wyrok NSA z dnia 08.03.2013 r., sygn. akt I OSK 1661/12:
- Wyrok NSA z dnia 11.04.2013 r., sygn. akt I OSK 1833/12:

*Umorzenie kosztów powstałych na skutek wystosowania do strony upomnienia **może nastąpić wyłącznie na podstawie przepisów określających zasady umarzania kosztów postępowania egzekucyjnego w administracji.** Wynika to z wykładni art. 15 § 2 zd. 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, który stanowi, że koszty upomnienia podlegają ściągnięciu w trybie określonym dla kosztów egzekucyjnych. Umorzenie kosztów upomnienia może więc nastąpić na podstawie art. 64e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Oznacza to, że o umorzeniu tych kosztów orzeka organ egzekucyjny, natomiast kompetencji takiej nie ma organ wydający decyzję [przyp. wierzyciel].*

Wzór tytułu wykonawczego

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1305 ze zmianami)

Zaokrąglanie należności pieniężnych w tytule wykonawczym

- Wskazuje się należności pieniężne po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy (należności, odsetki, koszty upomnień, koszty egzekucyjne).
- Różnice występujące w końcowym rozliczeniu kwot uzyskanych z egzekucji, wynikające z zaokrąglenia, traktuje się odpowiednio jako kwoty należne albo umorzone z mocy prawa (art. 27a § 5).

Informacja załączana do tytułu wykonawczego

- W przypadku ustalenia przez wierzyciela innych danych niż wynikające z tytułu wykonawczego, niezbędnych do wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej, wierzyciel przekazuje organowi egzekucyjnemu tytuł wykonawczy wraz z informacją zawierającą te dane.

Dane wykazywane w informacji do tytułu wykonawczego (katalog otwarty)

- okoliczności, na podstawie których ustalono właściwość miejscową organu egzekucyjnego w sposób określony zgodnie z art. 22 § 3 albo § 3a ustawy;
- imię i nazwisko oraz adres zamieszkania przedstawiciela ustawowego zobowiązanego, opiekuna albo kuratora;
- posiadany majątek lub źródła dochodu;

Dane wykazywane w informacji do tytułu wykonawczego (katalog otwarty)

- numer i data postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wydanego na podstawie art. 59 § 2 ustawy oraz ujawnione składniki majątkowe lub źródła dochodu zobowiązanego przewyższające kwotę wydatków egzekucyjnych;
- numer i data zawiadomienia o przyczynach nieprzystąpienia do egzekucji lub postanowienia o nieprzystąpieniu do egzekucji oraz ujawnione składniki majątkowe lub źródła dochodu zobowiązanego przewyższające kwotę wydatków egzekucyjnych;

Skąd wierzyciel zna majątek dłużnika?

- W zakresie niezbędnym do wszczęcia lub prowadzenia postępowania egzekucyjnego wierzyciel może żądać od uczestników postępowania informacji i wyjaśnień, jak również zwracać się o udzielenie informacji do organów administracji publicznej oraz jednostek organizacyjnych im podległych lub podporządkowanych, a także innych podmiotów.

Skąd wierzyciel zna majątek dłużnika?

- Informacje i wyjaśnienia udzielane są nieodpłatnie przez uczestników postępowania egzekucyjnego oraz organy administracji publicznej i jednostki im podległe lub przez nie nadzorowane.
- Udostępnianie informacji przez organy i jednostki oraz dłużników zajętej wierzytelności nie narusza obowiązku zachowania przez nich tajemnicy określonej w odrębnych przepisach.

Dopuszczalność egzekucji

- Art. 29 § 2. Organ egzekucyjny nie przystępuje do egzekucji i zawiadamia wierzyciela o przyczynach nieprzystąpienia do egzekucji, jeżeli:
 - 1) obowiązek, którego dotyczy tytuł wykonawczy, nie podlega egzekucji administracyjnej;
 - 2) organ egzekucyjny uprawdopodobni, że nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne;
 - 3) tytuł wykonawczy nie spełnia wymogów określonych w art. 27 § 1 i 2.
- § 2a. Na wniosek wierzyciela niebędącego jednocześnie organem egzekucyjnym, złożony w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o przyczynach nieprzystąpienia do egzekucji, organ egzekucyjny wydaje postanowienie o nieprzystąpieniu do egzekucji lub przystępuje do egzekucji. Na postanowienie o nieprzystąpieniu do egzekucji wierzycielowi przysługuje zażalenie.

Wierzyciel niezwłocznie zawiadamia organ egzekucyjny o:

- zmianie wysokości należności pieniężnej objętej tytułem wykonawczym wynikającej z jej wygaśnięcia w całości lub w części, w szczególności gdy wygaśnięcie jest wynikiem:
 - wyegzekwowania jej przez inny organ egzekucyjny,
 - korekty deklaracji powodującej zmniejszenie wysokości należności pieniężnej,
 - przedawnienia należności pieniężnej,
 - zapłaty do wierzyciela egzekwowanej należności pieniężnej;

Wierzyciel niezwłocznie zawiadamia organ egzekucyjny o:

- zdarzeniu powodującym zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego;
- zdarzeniu powodującym ustanie przyczyny zawieszenia postępowania egzekucyjnego;
- okresie, za który nie nalicza się odsetek z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej w wyniku zdarzeń zaistniałych po dniu wystawienia tytułu wykonawczego;
- uzyskanej informacji o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej.

Dalszy tytuł wykonawczy

- W razie potrzeby prowadzenia egzekucji przez więcej niż jeden organ egzekucyjny lub zabezpieczenia należności pieniężnej hipoteką przymusową, wierzyciel wydaje dalszy tytuł wykonawczy.
- Dalszy tytuł wykonawczy poza wymogami, o których mowa w art. 27, zawiera także numer porządkowy oraz oznaczenie celu, dla którego został wydany.

Dalszy tytuł wykonawczy - wystawianie

- Poz. 1 – wpisuje się numer dotychczasowego tytułu wykonawczego;
- Poz. 2 – wpisuje się datę wystawienia dotychczasowego tytułu wykonawczego;
- Poz. 4 – numer porządkowy dalszego tytułu wykonawczego;
- Poz. 5 – cel wydania dalszego tytułu wykonawczego: 1. „prowadzenie egzekucji przez inny organ egzekucyjny” 2. „zabezpieczenie hipoteką przymusową, w tym hipoteka przymusową morską”;

- Co może zrobić wierzyciel po wystawieniu tytułu wykonawczego, aby organ egzekucyjny wyegzekwował zaległości?
- Czynny udział wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym.
- Poszukiwanie i wskazywanie majątku dłużnika przez wierzyciela.

Co zrobić gdy egzekucja jest nieskuteczna?

- Czy na pewno egzekucja jest nieskuteczna?
- Czy zastosowano wszystkie dostępne środki egzekucyjne?
- Jedno z rozwiązań – egzekucja z nieruchomości.

Egzekucja z nieruchomości (z przedmiotu zabezpieczenia)

■ Wniosek

- Zaliczka
- Wezwanie dłużnika do spłaty zaległości
- Ostrzeżenie o egzekucji z nieruchomości (KW)
- Opis i oszacowanie
- Licytacje
- Postanowienie o przybiciu
- Postanowienie o przysądzeniu prawa własności
- Podział sumy uzyskanej z licytacji

Zaliczka

- Łączna kwota zaliczki należna od jednego wierzyciela finansującego nie może być większa niż **5% egzekwowanej należności pieniężnej wraz z odsetkami** z tytułu niezapłacenia jej w terminie i nie większa niż 11 400 zł, z tym że kwotę odsetek przyjmuje się na dzień ustalenia pierwszej zaliczki.

Przejęcie nieruchomości na własność

- Jeżeli nikt nie przystąpił do licytacji, przejęcie nieruchomości na własność może nastąpić za cenę nie niższą od 70% wartości nieruchomości, przy czym prawo przejęcia przysługuje wierzycielowi egzekwującemu lub hipotecznemu, z wyjątkiem urzędu skarbowego, oraz współwłaścicielowi.
- Wniosek o przejęcie nieruchomości wierzyciel lub współwłaściciel składa do organu egzekucyjnego w terminie 7 dni od dnia licytacji.

Z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokajają się w następującej kolejności:

- 1) koszty egzekucyjne i koszty upomnienia;
- 2) należności zabezpieczone hipoteką morską lub przywilejem na statku morskim;
- 3) należności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym i zastawem skarbowym albo korzystające z ustawowego pierwszeństwa oraz prawa, które ciążyły na nieruchomości przed dokonaniem w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub przed złożeniem do zbioru dokumentów wniosku o dokonanie takiego wpisu;
- 4) należności, do których stosuje się przepisy działu III Ordynacji podatkowej, oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, o ile nie zostały zaspokojone w trzeciej kolejności;
- 5) inne należności i odsetki, z zastrzeżeniem.

Egzekucja z nieruchomości – komornik sądowy

- Zbieg egzekucji.
- W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej do tej samej rzeczy albo prawa majątkowego egzekucje do tej rzeczy albo prawa majątkowego prowadzi łącznie sądowy organ egzekucyjny albo organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa - organ, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie.

Gdy egzekucja zawiedzie:

- Przenieść odpowiedzialność za zaległości na osobę/osoby trzecie.
- Umorzyć zaległość z urzędu.
- Przedawnić.

Które zaległości mogą być egzekwowane od osób trzecich?

- Nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat.

Przedawnienie zobowiązania osoby trzeciej

- Przedawnienie zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej, następuje po upływie **3 lat** od końca roku kalendarzowego, w którym została doręczona decyzja o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. Przepisy art. 70 § 2 pkt 1, § 3 i 4 [przerwy biegu terminu przedawnienia: rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności, upadłość, środek egzekucyjny] stosuje się odpowiednio, z tym że termin biegu przedawnienia po jego przerwaniu wynosi **3 lata**.

Przykład:

- *Spółka z o.o. zalega z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi za IX 2014 roku. Dnia 29 grudnia 2019 r. organ podatkowy wydał decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności na członków zarządu spółki. Decyzję doręczono członkom zarządu 3 stycznia 2020 r. Zobowiązanie ulegnie przedawnieniu – w odniesieniu do członków zarządu - dnia 01.01.2024 roku. Jeśli do tego czasu, np. 20 grudnia 2023 roku, zastosowany zostanie np. środek egzekucyjny, zobowiązanie ulegnie przedawnieniu 20 grudnia 2026 roku, o ile nie nastąpią dalsze przerwy biegu terminu przedawnienia.*

Katalog osób trzecich

- Rozwiedziony małżonek;
- Członek rodziny;
- Nabywca przedsiębiorstwa;
- Jednoosobowa spółka kapitałowa;
- Spółka niemająca osobowości prawnej;
- Firmujący;
- Właściciel, samoistny posiadacz lub użytkownik wieczysty;
- Dzierżawca lub użytkownik nieruchomości;
- Wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej;
- Członkowie zarządu spółki z o.o.;
- Członkowie zarządu innych osób prawnych;
- Likwidatorzy spółki;
- Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału spółki;
- Gwarant lub poręczyciel;

Osoby trzecie odpowiadają:

- Całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem.
- Odpowiadają za: podatki, odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych, koszty postępowania egzekucyjnego.
- Ogłoszenie upadłości podatnika lub jego następcy prawnego nie ma wpływu na naliczanie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej.

Przymusowe dochodzenie zobowiązania od osoby trzeciej

- Egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna, odstąpiono od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych albo nie przystąpiono do egzekucji administracyjnej w wyniku uprawdopodobnienia przez organ egzekucyjny braku możliwości uzyskania w toku egzekucji administracyjnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne.

Nabywca przedsiębiorstwa

- Nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach.
- Zakres odpowiedzialności nabywcy jest ograniczony do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.
- Zakres odpowiedzialności nabywcy nie obejmuje odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych powstałych po dniu nabycia.

Nabywca przedsiębiorstwa

- Nabywca nie odpowiada za zaległości podatkowe, które nie zostały wykazane w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 306g Ordynacji podatkowej.
- Nabywca odpowiada również za zaległości podatkowe i inne należności zbywcy powstałe po dniu wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 306g, a przed dniem nabycia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części, jeżeli od dnia wydania zaświadczenia do dnia zbycia upłynęło więcej niż 30 dni.
- Przepisu nie stosuje się do nabycia w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym.

Członkowie zarządu spółki z

- 1) Za zaległości podatkowe spółki z o.o., spółki z o.o. w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1574, 1579, 1948 i 2260) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Zaległości spółki z o.o.

- Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu.
- W przypadku gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji lub spółka akcyjna w organizacji nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe spółki odpowiada jej pełnomocnik albo odpowiadają wspólnicy, jeżeli pełnomocnik nie został powołany.

Członkowie zarządu innych osób prawnych

- Za zaległości podatkowe innych osób prawnych odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie organów zarządzających tymi osobami.
- Za zaległości podatkowe stowarzyszenia powstałe przed jego wpisem do właściwego rejestru odpowiadają solidarnie osoby działające na rzecz stowarzyszenia do chwili wpisu.
- Członek zarządu stowarzyszenia zwykłego odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze stowarzyszeniem i pozostałymi członkami zarządu za zaległości podatkowe stowarzyszenia.
- W przypadku gdy stowarzyszenie zwykłe nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe stowarzyszenia odpowiada całym swoim majątkiem członek stowarzyszenia solidarnie ze stowarzyszeniem i pozostałymi członkami.

Likwidator spółki

- Likwidatorzy spółki, z wyjątkiem likwidatorów ustanowionych przez sąd, odpowiadają za zaległości podatkowe spółki powstałe w czasie likwidacji.
- Likwidatorzy innych osób prawnych niż spółka z o.o. odpowiadają za zaległości podatkowe tych osób powstałe w czasie likwidacji.

Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału

- Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału (osoby nowo związane) odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe osoby prawnej dzielonej, jeżeli majątek przejmowany na skutek podziału, a przy podziale przez wydzielenie - także majątek osoby prawnej dzielonej, nie stanowi zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału

- Zakres odpowiedzialności osób prawnych przejmujących lub osób prawnych nowo zawiązanych ograniczony jest do wartości aktywów netto nabytych, wynikających z planu podziału.
- Zakres odpowiedzialności osób prawnych przejmujących lub osób prawnych nowo zawiązanych przy podziale przez wydzielenie ograniczony jest do zaległości z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych do dnia wydzielenia.

Spadkobierca (nie jest osobą trzecią)

- Spadkobiercy podatnika przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.
- Spadkobierca odpowiada za: zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy, opłatę prolongacyjną, koszty postępowania podatkowego, koszty upomnienia i koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spadkodawcy powstałe do dnia otwarcia spadku.

Organ podatkowy **MOŻE** z urzędu umarzać zaległą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi jeżeli:

- zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne;
- kwota zaległości podatkowej nie przekracza pięciokrotnej wartości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym;
- kwota zaległości podatkowej nie została zaspokojona w zakończonym lub umorzonym postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym albo sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości;
- podatnik zmarł, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawił przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 5000 zł, i jednocześnie brak jest spadkobierców innych niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego oraz nie ma możliwości orzeczenia odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej;

Egzekucja w państwie obcym

- Ustawa z dnia 11.10.2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 425);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 06.11.2013 r. w sprawie sposobu sporządzania wniosków o udzielenie pomocy kierowanych do państw członkowskich, jednolitych formularzy służących do powiadomienia i jednolitych tytułów wykonawczych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1295);

Egzekucja w państwie obcym

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19.11.2013 r. w sprawie wzorów wniosków o udzielenie pomocy kierowanych do państw trzecich, zaktualizowanego tytułu wykonawczego, zagranicznego tytułu wykonawczego oraz zarządzenia zabezpieczenia (Dz. U. z 2013 r., poz. 1356);

Warunki wszczęcia egzekucji w państwie obcym

- Wysokość należności pieniężnej lub łączna wysokość kilku należności pieniężnych przeliczona na euro według kursu ostatnio ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej przed dniem wysłania wniosku nie jest niższa niż 1.500 €
- W dniu sporządzenia pierwszego wniosku o udzielenie pomocy nie upłynęło 5 lat, licząc od dnia upływu terminu płatności należności pieniężnych.
- Wierzyciel zna dokładny adres przebywania dłużnika w państwie obcym.

Egzekucja i przedawnienie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Dziękuję za uwagę!

kancelariajst.edu.pl